

Lista lektur do egzaminu z literatury polskiej okresu pozytywizmu i Młodej Polski

(studia niestacjonarne)

I. Literatura okresu pozytywizmu:

1. *Programy i dyskusje literackie okresu pozytywizmu*, oprac. J. Kulczycka-Saloni (BN)
2. Asnyk Adam, *Wiersze wybrane*. Wybór i wstęp J. Z. Jakubowski, Warszawa 1973.
3. Dygasiński Adolf, *Zajac*;
Beldonek;
wybór opowiadań (np. *Wilk, psy i ludzie*; *Co się dzieje w gniazdach*)
4. Konopnicka Maria, *Wybór poezji*
wybór nowel (np. *Dym*; *Mendel Gdański*; *Nasza szkapa*; *Miłosierdzie gminy*)
5. Orzeszkowa Eliza, *Marta*;
Nad Niemnem;
Cham;
wybór opowiadań (np. *A...B...C...*; *Tadeusz*; *Dobra pani*; *Gloria victis*)
6. Prus Bolesław, *Kroniki* (wybór – jeden tom);
Placówka;
Lalka;
Emancypantki;
Faraon;
wybór opowiadań (np. *Antek*; *Katarynka*; *Kamizelka*; *Omyłka*; *Z legend dawnego Egiptu*)
7. Sienkiewicz Henryk, *Trylogia*;
Bez dogmatu;
Quo vadis;
wybór opowiadań (np. *Humoreski z teki Worszyłły*; *Szkice węglem*; *Janko Muzykant*;
Latarnik; *Sachem*; *Z pamiętnika poznańskiego nauczyciela*; *Organista z Ponikły*)
8. Sygietyński Antoni, *Na skałach Calvados*
9. Witkiewicz Stanisław, *Na przelęczu*;
Sztuka i krytyka u nas
10. Zapolska Gabriela, *Menażeria ludzka*;
Kaśka Kariatyda;
Moralność pani Dulskiej

II. Literatura okresu Młodej Polski:

1. *Programy i dyskusje literackie okresu Młodej Polski*, oprac. M. Podraza-Kwiatkowska (BN)
2. *Antologia liryki Młodej Polski*. Wstęp, wybór i opracowanie I. Sikora, Wrocław 1990.
3. Berent Waclaw, *Próchno* lub *Ozimina*
4. Boy-Żeleński Tadeusz, *Znasz-li ten kraj*;
Słówka (wybór)
5. Daniłowski Gustaw, *Jaskółka*
5. Irzykowski Karol, *Pałuba* (BN)
5. Kasprówic Jan, *Wybór poezji* (w tym *Hymny*)
6. Kisielewski Jan August, *W sieci*
7. Miciński Tadeusz, *Wybór poezji*
8. Przybyszewski Stanisław, *Wybór pism* (*Confiteor*; *O dramacie i scenie*; *Złote runo*)

9. Reymont Władysław Stanisław, *Chłopi*;
Ziemia obiecana
10. Rittner Władysław, *W małym dworku*
11. Staff Leopold, *Wybór poezji*
12. Strug Andrzej, *Dzieje jednego pocisku*
12. Tetmajer Kazimierz, *Wybór poezji*;
Na Skalnym Podhalu (wybór: 3-4 teksty)
13. Wyspiański Stanisław, *Wesele*;
Wyzwolenie
14. Żeromski Stefan, *Ludzie bezdomni*;
Wierna rzeka;
Popioły;
wybór opowiadań (*Rozdziobią nas kruki i wrony...*; *Zmierzch*; *Zapomnienie*; *Silaczka*;
Echa leśne)

III. Podstawowe podręczniki i opracowania:

1. H. Markiewicz, *Pozytywizm*
J. Bachórz, *Pozytywizm* (podręcznik dla szkół ponadpodstawowych)
G. Borkowska, *Pozytywiści i inni*
J. Tomkowski, *Mój pozytywizm*
E. Ihnatowicz, *Literatura polska drugiej połowy XIX w. (1864-1914)*
Obraz Literatury Polskiej, seria IV: *Literatura polska w okresie realizmu i naturalizmu*
Słownik Literatury Polskiej XIX wieku, pod red. J. Bachórze i A. Kowalczykowej.
2. A. Hutnikiewicz, *Młoda Polska*
M. Podraza-Kwiatkowska, *Literatura Młodej Polski*
A. Makowiecki, *Młoda Polska* (w serii: Biblioteka „Polonistyki”)
A. Makowiecki, *Literatura Młodej Polski* (podręcznik dla kl. III szkoły średniej)
J. Tomkowski, *Młoda Polska*
J. Kulczycka Saloni, I. Maciejewska i in., *Młoda Polska* (w serii: *Literatura polska*)
Obraz Literatury Polskiej, seria V: *Literatura okresu Młodej Polski*
Słownik Literatury Polskiej XX wieku, pod red. A. Brodzkiej, M. Puchalskiej i in.

ZAGADNIENIA DO EGZAMINU Z HISTORII LITERATURY POLSKIEJ OKRESU POZYTYWIZMU I MŁODEJ POLSKI

(studia niestacjonarne)

- Periodyzacja pozytywizmu i Młodej Polski.
- Główne prądy literatury pozytywistycznej – wymień i wyjaśnij.
- Pozytywizm – znaczenie i zakres pojęcia.
- Wystąpienia programowe polskich pozytywistów.
- Powieść tendencyjna – cechy strukturalne (wyjaśnij na podstawie wybranych przykładów).
- Wyjaśnij pojęcia: emancypacja kobiet, asymilacja Żydów, praca organiczna, praca u podstaw, scjentyzm, utylitaryzm, organicyzm, determinizm, ewolucjonizm, darwinizm, materializm.
- Powieść historyczna doby pozytywizmu.
- Powstanie styczniowe w literaturze drugiej połowy XIX w.
- Pojęcie „mowy ezopowej” – wyjaśnij na wybranych przykładach.
- Problem mniejszości narodowych w literaturze okresu realizmu.
- Nowelistyka Bolesława Prusa.
- Wyjaśnij pojęcie „powieść-epos” w odniesieniu do *Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej.

- Koncepcja powieści realistycznej (wyznaczniki gatunkowe).
- Jak rozumiesz określenie: *Lalka* jako „powieść pogranicza”?
- Bohater dziecięcy w literaturze pozytywizmu.
- Wyznaczniki światopoglądu naturalistycznego.
- Naturalizm w prozie i dramacie.
- Wystąpienia programowe czołowych przedstawicieli Młodej Polski.
- Główne prądy literatury młodopolskiej – wymień i wyjaśnij.
- Dramat symboliczny przełomu wieków.
- Postać dekadenta i zjawisko dekadentyzmu.
- Zjawisko cyganerii artystycznej.
- Pojęcie „ludomanii” – wyjaśnij na konkretnych przykładach.
- Impresjonizm w poezji i prozie młodopolskiej.
- Ekspresjonizm w poezji i prozie młodopolskiej.
- Symbolizm w poezji modernistycznej.
- Motyw Tatr i zjawisko regionalizmu w literaturze modernistycznej.
- Polska powieść modernistyczna – cechy strukturalne, przykłady.
- Młodopolski model literatury zaangażowanej – wyjaśnij, podaj przykłady.
- Stanisław Wyspiański wobec spuścizny romantyzmu.
- Powieść historyczna okresu Młodej Polski.
- Antagonizm artysty i filistra w literaturze modernistycznej.
- Młodopolski model literatury autonomicznej – wyjaśnij, podaj przykłady.
- Symbolizm w prozie Młodej Polski.
- Wyjaśnij pojęcia: spleen, Weltschmerz, nirwana, „naga dusza”.
- Rola i funkcje kreacji kobiecych w literaturze pozytywizmu i Młodej Polski.
- Zjawisko autotematyzmu w literaturze młodopolskiej.
- Pozytywistyczny a młodopolski obraz chłopca.
- Rok 1863 w oczach pozytywistów i młodopólan.
- Funkcje mitów narodowych w *Weselu* Stanisława Wyspiańskiego.
- Zakres kompetencji narratora i sposoby ukształtowania narracji w prozie pozytywizmu i Młodej Polski.
- Powieść polifoniczna i typ bohatera w prozie Wacława Berenta.
- Funkcje historii w powieści pozytywistycznej i młodopolskiej.
- Nowelistyka Henryka Sienkiewicza.
- Kreacja postaci literackiej w literaturze tendencyjnej, realistycznej i modernistycznej – porównaj.
- Rewolucja 1905-1907 roku w prozie Młodej Polski.
- Pozytywiści i młodopólanie wobec tradycji romantycznej.
- Status twórcy i zadania literatury w epoce pozytywizmu i Młodej Polski – porównaj.